

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioannis Ionstoni|| Theatrvm|| Vniversale|| De Avibvs

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLVI.

VD18 90528921

Titvlvs VII. De Noctuis.

urn:nbn:de:gbv:45:1-11068

Generatio. *Nidificat* in abietibus et uerifimile est, a cauda de ouo exire seu, quod, si reliquarum more prodiret, exitus a rostri curuitate impediretur seu, quod, cum media hyeme nascatur, subinde ab ambientis inclementia calor animalis suffocaretur. Hy-

mali tempore *cantat* et quidem suauiter, in aestate abstinet. Caueis inclusa psittacorum more sursum atque deorsum reptat. Apotopocillum rostro, si potest, abiicit imaginem forte suam in aqua conspicata.

TITVLVS VII.

De Noctuis.

CAPVT PRIMVM.

De Bubone.

Aldrou. l. 8. c. 1.

Absoluta auium diurnarum carniuarum historia, ad nocturnas descedendum est. Hae uero ob caecos oculos *γλαυκῶπαι* dicuntur et magnitudine inter se differunt. Oculos magnos amplos et caecos habent. Non solum in tenebrosis montium et rupium cauernis, sed et in cauis arboribus, desertis aedificiis domorum, templorum et turrium tectis latent. Inter duode-

a Arist. l. 9. H. A. c. 34. nique crepuscula *a* (de nocte parum aut nihil uident, de die excedens sensibile sensum laedit) lacertas, scarabeos, apes, uespas, mures, hiru-dines, interdum lepusculos et cuniculos rapiunt. Numerantur autem inter rapaces nocturnas *bubo*, *asio* siue *otus*, *scops*, *aluco*, *ulula*, *noctua*, *strix*, *caprimulgus*.

b Arist. l. 8. H. A. c. 3. Strabo Geogr. l. 1. BVBO, qui Graecis *βῡας*, *βέταλος*, *εὐλάψ*, *βέφος*, Goropio Becano cum Aristotelis cyminde, chalcide, hybride et ptyngidem: Aristoteli forte ascalaphos omnium nocturnarum est maximus *b* nec aquila minor. *Corpus* ipsi breue et propter caudae breuitatem, ueluti decurtatum. Corporis tegmen plumeum ferrugineo seu obscuro quodam aeris colore est. Maculis nigris sparsim et incerto ordine respergitur. *Caput* habet adeo grande, ut ob eius magnitudinem pullus a cauda primum in lucem *†* prodire credatur, frontem orbiculatam seu teretem plumis, uelut auribus eminentibus in regionibus, prout in oto insignitam. Caernas ad auditum patulas hocce pennarum ornamento ob magnitu-

dinem tectas. Oculos maximos et, qui igneo splendore, ingenti magnitudine et truci obtutu terrorem adspiciantibus incutiunt. *Rostrum* aduncum. Collum pro sua magnitudine perbreue. Ungues aquilinis maiores, crura breuia. Cuius *c* Gesneri iconem exhibet, magnitudine anserem uincebat. Alas habebat ad tres dodrantes longas. Caput magnitudine et forma felinum. Pen-nae supra utramque aurem nigricantes et tres digitos subrigebantur. Cuius Aldrouandus *d* in multis ab illo differebat. Nam huic quidem etiam ad extremos usque digitos crura, sed breuiora, graciliora nec ita supra genu torosa. Color ei erat per totum corpus ex cinereo ferrugineus in pectore potissimum, ubi etiam sub nigris maculis per longum ductis promiscue respersus erat. Dorsum et alae e ferrugineo magis successebant. Et cum ille Gesneri in singulis totius corporis plumis magis uariatus et tenuibus quibusdam lineolis transuersim ductis accipitrum et anatum instar minutim distinctus fuerit et uniuerso corpore, magis uero dorso et capite maculas quasdam incerti ductus lituris nigris, crassis et quodammodo figuratis gesferit: hic in alarum pennis maioribus et cauda lineis subnigris, transuersis, largiusculis distinguebatur, quae ita efformatae in cauda praesertim fuere, ut singulae latiores superne et inferne instar sim-briarum triplici ordine dispositae aliis subtilioribus clauderentur.

Lo-

Bubo. Berghu Huru.
Jiwu

Bubo.

Bubo. Nacht

Eule.

Gefuer.
Ornith.

Bubo.

Kauz. Aich.

Asio.
Euhomus Species

Vula.

Eule.

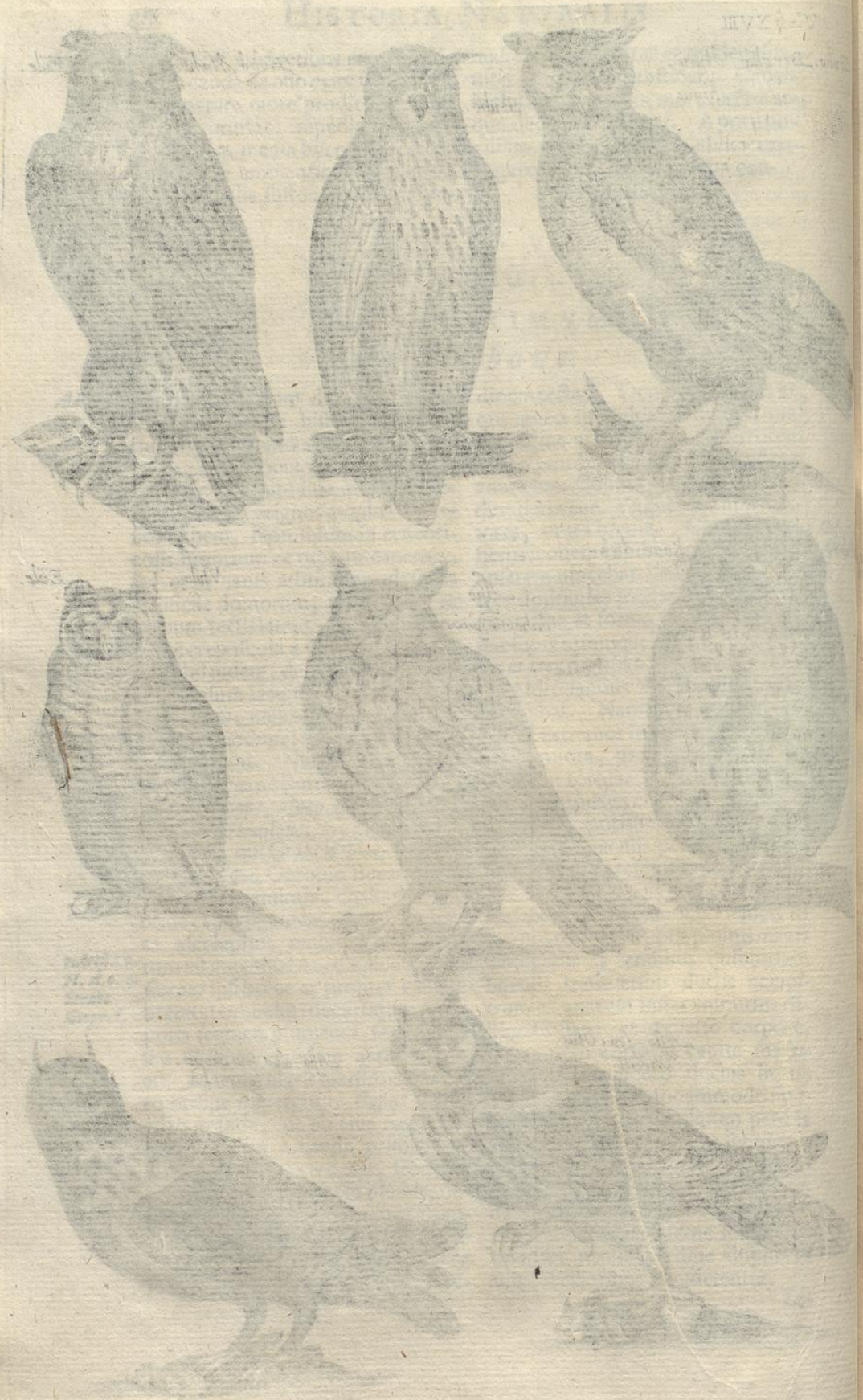
Asio seu Otus.
Chreuil

Asio alius seu Scops.

Altra.
Ornith.
c. 2.

Vhula.

Vhula.

Vvel. Huhu. eule

Vhula. Kirch Eule.

Noctua.

Aluco.
mafhiw.

Vhula alia

Noctua

Kauslein.

Noctua
Steinkauz.

Saxatils

Strix

Lucas.
e Plin.
N. l. 1
c. 12.

f Ouis
Epif.

g Plin.
N. l. 2
c. 4.
Cibut.
h Arif
A. l. 8

i Plin.
c. 12.

Defes
pio.

† Ar
Dipn

a Pl
N. l.
cap.
b O
in Cy
* Ail
c Al
Orn
g. c.

Locns. *Locum si species*, desertae e incolit
Plin. H. nec tantum desolata, sed dira etiam
N. l. 10. et inaccessa. Inter sepulcra etiam
c. 12. diu noctuque uersatur, aliquando
 propter mures et iuxta horrea re-
 peritur. Coetum aliarum auium
f. Ouid. in fugit. Hinc folicana et deuia *f. uo-*
Epist. citatur. Nidulatur in altissimis rupi-
 bus, ne foetum iniuriis exponat et,
 ut securius ad praedam euagetur.
 Ouum eius Plinii tempore uix uisum
g. Plin. H. g est, nostris non adeo rarum.

N. l. 29. *Cibus* ipsi *b* carnes auicularum,
c. 4. cuniculorum et leporum. Tantum
Cibus. praedae, dum pullos educat, con-
h. Arist. H. gerit, ut et uenatoribus satis lucr-
A. l. 8. c. 8. adferat. Templi noctu frequenta-
 re, ut se oleo ex lampadibus ingur-
 gitet, uix credi potest. Noctu au-
 tem uictum quaerit et subluſti crepe-
 ro gaudet in uespere. Vnde nocti-
Plin. l. 10. canicana et *i* noctis monstrum uoca-
c. 12. H. N. tur. Si diuturno tempore prodeat,
 ab aliis auibus seu uisu insolens con-
 uellitur. Roboris est magni. Vi-
 sus et feroces canes abegisse et cum
 aquila depugnasse. Si se uiribus
 imparem sentit, in dorsum supinus
 procumbit unguis ac rostrum
 sic aduersum erigit, ut hostium
 nullus accedere audeat.

Quantum ad uolatum *k*, uix mo-
Volatus. uet natus per intertia brachia pen-
h. Ouid. l. 5. nas, nunquam uolat, Iquo libuit,
Metam. sed transuersus. Hebetes ipsi inter-
Plin. l. 10. diu oculi, minus tum, quam noctua
c. 12. uidet. Non cantu *m* aliquo, sed ge-
Plin. l. c. mitu uocalis est et bubulare, quod
 Graecis est *βούλεν*, dicitur.

Vsus eius est tum in aucupio, nam *Vsus.*
 et auiculae, dum eam interdum cir-
 cumuolant et percutiunt, facilli-
 me retibus capiuntur et Galli *n* eius-
Plin. H. dem opera miluos uenantur, tum *N. l. 26.*
c. 4. in cibo, a quibusdam enim editur,
 tum in medicina. Cerebrum uul-
 nera cum adipe aserino glutinat,
 cum aphronitro scabiem sedat. San-
 guis asthmaticis est utilis. Cor
 eius, si impositum *o* mammae mu-
Plin. H. lieris dormientis sinistrae fuerit, ut
N. l. 29. c. omnia secreta pronuntiet, si axil-
4. lae, ut canes obmutescant, effice-
 re, sed falso tradunt. Creditur, *p* p
Joseph. l. Agrippae Romae captiuo primo
8. Antiq. regnum cum libertate post mortem
c. 8. portendisse, Chingis Canum ab ho-
 stibus uictum quasi seruasse, ideo
 a Tartaris honorari, serenitatem
 denique, si totam noctem ceci-
 nerit, portendere,

CAPVT II.

De Afione seu Oto.

Descri- *A* sio seu otus forte ab auribus, qui
pno. Alexandro Myndio apud Athe-
 naeum lagotia, quod aures lepori-
 nas habeat, aliis apud Aristotelem
nyctiorax, quia buboni per omnia,
 magnitudinem si excipias (magnitu-
Athen. l. dine columbae esse scripsit *†* Athe-
Dionysoph. naeus, quod de maximis intelligen-
 dum,) est similis, ternos quoque di-
 gitos habet anticos, posticum unum
a Plin. H. (male noctuae similem *Plin. a* dicit,
N. l. 10. male et Caza τον σκώπα per asionem
cap. 13. apud Aristotelem uertit et Oppianus
b. Oppian. b cum * Athenaeo otum cum otide
in Cyneget. confundit) bubonem sequitur. Al-
** Athen. l. 9.* drouandus *c* binos describit. Priori
c. Aldrou. caput erat auribus, uelut cornibus
Ornithol. l. plumeis insignitum, cinereo, Bae-
8. c. 3. tico diluto et nigro ad supercilia us-
 que et nares propemodum colore

uarium. *Facies* tota anterior e cin-
 reo candicabat minutissimis plumu-
 lis, ueluti pilis tota obfita. *Corpus* to-
 tum e cinereo seu leucophaeo ad fer-
 rugineum dilutum uergebat, ma-
 culis ubique fuscis conspersum
 tam maiusculis, quam punctorum in-
 star minutissimis. Per uentrem no-
 tae fuscae in longum recta duce-
 bantur et in acumen definebant
 etc.

Alterum semipalmum in longitu-
 dine minus, fuluum Aldrouandus ad-
 pellat. Toto propemodum anteriori
 corpore maculas fuscas in longum
 protensas et singulis plumis albican-
 tibus decusatas, ut crucis aut lili
 Francisci referrent figuram, habe-
 bat. *Crura* et pedes ad unguis usque
 hirsuti, uti totum corpus, flauisce-
 bant.

De Scope.

^{a Athen. l. 9. Dipnos.} **S**cops a Alexandro Myndio abs-
que σ apud Latinos nondum in-
^{† Bellon. l. 1. uenit nomen, quamuis Bellonius †}
^{2. de Avib. c. 15. b Enst. in Odyss. 5.} ululam ex ipso faciat. Graecis uel
a uoce inepta *b* uel, quod ἐν σκιᾷ
ἄπα habeat ἑσπέρην seu noctu ma-
xime cernat uel, quod uarietate ge-
sticulationum, quibus naturaliter
utuntur homines, σκωπτόντας, id
est, qui alios deludere solent, re-
ferat, sic dicitur. Habet fere cum
omnibus nocturnis aliquid commu-
ne. Cum bubonibus et otis, quod
auritus sit. Cum ululis et alucone,
quod pedes utrinque in aequum di-
gitorum numerum dispersitos ha-
beat. Cum nocturnis, quod pedum
compositione, figura, colore deni-
que et magnitudine his, quam aliis
propior sit. Ab Athenaeo et Ae-
liano ita depingitur, ut minor no-
ctua esse, in colore plumbeo albi-
cantia puncta habere et ab utrisque
temporibus duas pinnas subrigere
dicatur.

^{Generatio. c Athen. l. 9. Dipnos. ex Calli- macho.} **D**uplex apud c ueteres ipsorum
genus. Alii sunt *uocales*, qui omnibus
temporibus patent, ideo αἰσινώπεις di-
cuntur, glauci sunt ac esui propter ui-
tium carnis inepti. Alii *muti*, qui au-
tumno interdum adparent nec plus
uno uel altero die commorantur,
scopes absolute dicuntur et ab aei-
scopibus crasitiae differunt, turturi et
palumbo similes. Tot et apud neo-
tericos differentiae. *Vna* Italiae fre-
quens, quam isti chiuuino uocant.
Alter huic apud Germanos similis,
paulo albidior, cauda et auriculis
longioribus. *Ill*a, prout ab Aldro-
uando describitur, noctua est minor,
palumbo par, omnium fere noctur-
narum minima, illam si excipias,
quae alaudam non superat et rara
est. **Caput** ei teres plumulis coloris
ubique plumbei uestitum. **Aurium**

plumulae una tantum pinnula con-
stabant, quae in mortuo uix adpa-
reat. Totius corporis superficie
tenus color cinereus est, hinc inde
nonnihil admixto plumbeo, maculis
albicantibus distinctus. Maiores
alarum et caudae pennas maculae
albae transversim ornant, minores
reliquas omnes etiam linea in lon-
gum nigra secat. Circa collum et
alarum initium rufo decore promi-
sue respergitur. **Pedes** habet exi-
guos fuscis ad plumbi colorem ob-
scuro accedentes, squammosos,
depiles in digitos binos anticos et
totidem posticos dispartitos, un-
guibus fuscis instructos.

De generatione ipsius nihil explo-
ratur esse scribit d Aristoteles, nisi
quod fauonius flatibus adpareant.
Plinius e amplius nasci negat forte,
quod ipsorum satyricos motus, cum
insident, plerisque memoratos con-
cipere mente non possit.

De Voce superius dictum est.
Quod ei ex f Athenaeo potius, quam
Aeliano a Gyllio adplicatur, πάντα
τὰ τῶν ζῴων ευχλωττα καὶ διηρθρωμένα
εἶναι τὴν φωνήν, quasi omnes oris ex-
pressionem et articulata uoce longe
superet, ad aues, quarum lingua
latiuscula, pertinet. Ridiculos sae-
pe exercent gestus. Cum enim col-
la retro agilia habeant, caput mo-
do adducendo, modo protenden-
do, uertice nutando, humeros ia-
ctando et saltitando histriones imi-
tantur. Vnde scopes saltationis apud
antiquos genus, quod et scopiam
g nominabant, ἔχον τινὰ τῶν τραχηλῶν
περιφέρειν κατὰ τὴν τῶν ὀρνίθων μέθεσιν.
Habebant quandam colli circum-
uolutionem ad auium imitationem.
Perire mali Punici grand Gyllius
in Aeliano b addit.

De Alucone et Vlula.

ALVCONIS, qui Graecis ἐλεύς, non ἐλεύς nec ἐλαίος, nomen uel ab Italorum alochone Gaza formauit uel a Germanorum, ut Lazi-
^{a Bellon. l. 1.} ^{2. de Ani-} ^{buc. c. 32.} ^{Aldrou. l. 1.} ^{8. c. 5.} ^{b Arist. H. ne.} ^{A. l. 8. c. 3.} zius uult, locken, quod adlicere
 significat, desumptum est. Duo a
 ipsorum sunt genera. Vnum maius,
 alterum minus.

Maius caponis est *b* magnitudi-
^{b Arist. H. ne.} ^{A. l. 8. c. 3.} ne, hoc peculiare habet, ut palpe-
 bram a summo oculo adimur ad-
 ducens connueat. **Auriculis** ca-
 ret, sed earum loco coronam quan-
 dam e plumis constructam, quae
 faciem totam pinnulis supra oculo-
 los superciliorum altorum modo
 eleuatis et utrinque per tempora
 nec non sub mentum descendendo
 in orbem coeuntibus flammei mu-
 liebris forma habet. **Rostrum** ipsi
 album. **Oculi** in cauitatem pro-
 fundam a plumulis undique surre-
 ctis constitutam magni et toti atri
 immerguntur. **Dorsum** coloris est
 plumbei notulis albidis uariiegatum.
Crura plumis candidis contegun-
 tur. **Pedes** duntaxat pilis. **Incolit**
 tam loca campestris, quam saxa
 praerupta, rimas turrium et cauer-
 nas quercuum. Muribus et auicu-
^{c Arist. l. 1.} ^{8. H. A. c.} ^{3.} lis et inter has *c* picis uiuitat. Quod
 forte animalculum cepit, deglu-
 tit integrum. Tam ampla enim ei
 gula, ut bolos ouo maiores inte-
 gros transmittat: neque quicquam
 cibi sumit, antequam ossa, pilos
 et plumas reiecerit. Transuersim
 ardearum more inter uolandum fer-
 tur.

Minus simili cum maiore ma-
 cularum diuersitate uariiegatur, do-
 mesticam columbam magnitudine
 non excedit. Vertex capitis, col-
 lum, dorsum, alae ad pennas re-
 miges usque plumis uestiuntur ab
 initio prope radicem cinereis ob-
 scuris, reliqua ferrugineis dilutis.
 Anterior capitis pars plumulis can-
 didis in formam flammei cincta ui-
 detur, quas circulus luteus undi-

quaque ambiens claudit. **Oculi** ni-
 gerrimi uersus interiorem canthum
 plumeis luteis obsidentur.

Tibiae et pedes uillis horrentes
 nonnihil rubent binis ante et toti-
 dem retro digitis instructi. **Ungu-**
*b*us armatur longis, ualidis, acu-
 tissimis et aterrimis.

Vocem noctu edit adeo terribi-
 lem, ut pueris et foeminis terro-
 rem incutiat. Rarior multo con-
 spectu est, quam maior. **Vlula**
flammeata Gesneri eadem cum alu-
 cone.

VLULA Graecis ἀγάλιος, ὀλολυγὴ
 et ὀλολυγὴ dicitur. Quae a Ges-
 nero *d* describitur, magnitudine
 erat gallinae uel supra colore rufa
 uel nigro respersa. **Rostrum** breue
 et aduncum albicabat. **Oculos** ha-
 bebat magnos nigros, pupillam ob-
 scure rufam, pinnulas inter oculos
 et rostrum multas, densas, cine-
 rei fere coloris, margines palpebra-
 rum rubicundi membrana nictanti
 superne abducebantur. **Collum** e-
 rat multum retro agile. **Crura** al-
 bicantia punctis confersa liuidis,
 hirsuta ad pedes usque. **Pedum** di-
 giti bini ante, totidem retro. **Quam**
e Aldrouandus describit et inter
 ululas, quod uocem non flebilem
 eiulando, sed gallinaceorum haud
 absimilem rostro frendendo edide-
 rit, reponere metuit. Caput, dor-
 sum, alas, caudam colore cinereo
 maculis albicantibus ac nigris di-
 stinctam habebat, sub uentre albi-
 cabat et nigris maculis uariiegaba-
 tur. Capite erat ualde magno, te-
 reti, enormiter crasso, admodum
 plumoso. Oculis ex toto nigrican-
 tibus et plumulis albis undiquaque
 in orbem cinctis, in quorum am-
 bitu ad palpebrarum oras lippien-
 tium instar rubescens circulus con-
 spiciebatur, superiori tantum pal-
 pebra inter nictandum oculus con-
 tegebatur. **Rostrum** erat subuire-
 scens etc.

Colit

Locus *Colit et campestris et saxa, διῶα-
Cibus. λος f est seu gemini cibi. Fruges in
Arist. l. 9 humilioribus colligit. In excelsis
H. A. l. 17. rapinas agit et carnes in cibum pa-
Arist. H. rat. Picas g uenatur, sed et h co-
A. l. 8. c. 3. hldem. H. loreum (subest mendum nec nota
A. l. 9. c. 1 cuiquam auis) forte collurionem
ildem. l. 9. rapit. Est νυκτιγόμενος ἢ καὶ ἡμέρας ὀλι-
c. 17. γακίς φαίνεται, noctu uagatur, de die
Genera- raro adparet.
tio.*

*Parit quaternos, si bene Plinius
k Aristotelem intellexit. Nam, ne k Plin. H.
de Aetolio miluo res sit, uerendum N. l. 10.
est. Vox eius est ululare seu moe. c. 16.
sta et flebili uoce plangere idque m Arist. H.
uespertino tempore. A. l. 6. c. 6.
m Apul. l.*

*felcius praedicatur ad albugines,
suffusiones et caligines. n Florid. a
Adeps ad clarita- n Plin. l.
tem. 29. H. N.
c. 6.
Vfus.*

CAPVT V.

De Noctua in specie sic dicta.

Generatio *Noctua Latinis, quod noctu ca-
et descri- nat et uolet, Graecis νυκταῖς,
ptio. κικκαβά, a νύκτι et τῶν dicitur.
a Hystich- Duplicis ipsarum generis mentio-
ni in Lex. nem faciunt auctores, maioris nempe
et minoris. Vtrique collum bre-
ue, gulae pars inferior paulo la-
tior. Αποφύδες seu appendices in-
fra b, ubi intestinum desinit, pau-
cae. Lien tam paruus c ὥςτε λαμβά-
ναι ὀλίγως τὴν αἰσθησιν, ut sensum
multorum effugiat. Cauda d bre-
uis et, si e Bellonium audimus, pe-
des pilosi. Capitis uertex ex plu-
mularum ibidem positu, ueluti in-
trorsum excauatus. Quae ab f Al-
drouando describitur, erat colum-
bae magnitudine, capite maiusculo
superne depreso, oculis magnis
et glaucis, rostro longiusculo, di-
lute flauo, corpore toto plumis par-
tim Baetico, partim albo distinctus,
cruribus plumosis et ad pedes us-
que hirsutis, coloris e cinereo Baet-
tici, pedum digitis subfuscis, cine-
reis, implumibus. Quam Germa-
ni saxatilem nominant, tota parte
prona fusci modico rufo permixti
et albicantibus maculis distincta est
coloris. Crura et digitos pedum
habet hirsuta, plumis albidis. In
extincta rostrum superius rubebat,
cum prius in uiua rubere non uideretur.
Inter oculos et rostrum pen-
nulae quaedam, ceu pili aut barbu-
lae rigent.*

Locus. *Locum si attendas, in Creta na-
g Plin. H. sci negat g Plinius, inlatam mori
N. l. 10. e. tradit nec in Alpibus Heluetiae re-
29.*

*gionibus inueniri scribit. E Gallia
Cisalpina, Longobardia et Germa-
nia ad Rhenum eo aduehuntur. In
Attica b plurimae. Vnde noctuas h Apostol.
Athenas. Saxatiles montana et sa- Cent. 6.
xosa incolunt. Ideo ad frigus ar- Proverb.
cendum plumas cruribus et digitis 41.
natura induit.*

*Cibus ipsis uespae, apes, lacertae, Victus.
i mures, quarum k cicuratae in Arist. H.
domibus etiam uenationem exer- Al. 8. c. 3.
cent, semel saturatae trium die k Crescent.
rum inedia perfecerunt nec nouem l. 10. c. 16.
abstinentia laeduntur. de Agri-
cult.*

*Quantum ad generationem, quod
de bubone, id et de hac l Plinius
dicit, solam inter uncungues et H. N. c.
carniuoras non caecos parere pul- 17.
los Eustathius et Varinus falso tra-
dunt nec uerius, cum formicas a
suis pullis abigere cupiunt, uesper-
tilionis cor in nido tanquam amu-
letum habere Oppianus reliquit. Si
enim ipsa lepus est, cur aliunde pul-
pamenta quaerat. Nec de die omni-
no caecutire uerum nec propter insi-
tam uim igneam tenebras penetrare
ac luna silente uidere, quod Eusta-
thius et Varinus scribunt. Die m m Amb.
exorto quasi splendore uisus eius he- l. 5. Hex.
betatur et quasi quibusdam errat in am. 6. 24.
tenebris. Sicca nimis et tenuis hu-
moris substantia facili negotio dissi-
patur. Noctu, quia aere, qui ui-
sionis medium est, non illuminato
obiectae colorum species non ex-
primuntur, si propius n accesserit, haud loco sese mouebit. Mo-
derata lux quia noctuae conteniens, c. 24.
ideo*

o Arist. H. ideo *ἡνέπει ο ἄρρεος ἐσπέρας καὶ περὶ*
A. l. 9. c. ὄρσπον, per uesperam et circa ma-
 34. tutinum crepusculum uenatur. So-

p In auib. tou, alterum uocant cucabare. *p*
q Pollux Aristophani *κικκαβάν.* Pollux *q* eam
Onom. l. 5. *ὀκκῆν* scribit. Nigidius *r* nouem ha-
c. 13. bere uoces prodit. Apuleius *s* fe-
r Plin. l. 10 rum et intortum eius cantum uocat.
c. 17. Est etiam *saltatrix* et corpus et
s l. 3. Mi- ceruicem frequenter in orbem con-
lesior. torquendo, nunc toruo et fixo ob-
Ingenium. tutu hominem adspicit, nunc capi-
 te huc illuc acto scurras et histrio-

r Crescent. nes imitatur. Luce *t* uagantem auic-
Agriculi. culae reliquae sturnatim admiran-
l. 10. c. 6. tium specie primo circumuolitant,
u Plin. l. mox impetunt. Ab his *u* circum-
10. H. N. data resupina pedibus repugnat col-
c. 17. lectaque in arcum rostro et ungui-
 bus tota tegitur.

Inimicitia *Inimicitias* gerere dicitur cum *x*
x Arist. H. cornice seu, quod sibi oua meridie
A. l. 8. c. 1. absumat seu propter aliam causam.
z l. de Na- Lucretius *z* sane cornices metu no-
ctura re- ctuarum in Athenarum moenibus
rum. unquam uolasse negat, cum orchi-
a Arist. l. 9. lo *a* eius oua itidem exedente, cum
H. A. 6. 1. pico garrulo et ouibus. Contactu

frondium platani torporem contra-
 here, sic a ciconiis a nido submo-
 ueri fabulatur Aelianus. Auxilia-
 tur *b* ei contra auiculas collegio *b Plin. l.*
 quodam naturae passer bellumque *10. H. N.*
 partitur. *c. 17.*

Vsus captae tum in *aucupiiis*, *Vsus.*
 prout in oto dictum est, quod ge-
 nus aucupii hodie a pipatu auium
 circumuolantium noctuam pipatam
 uocant. Vnde pipare, quod deci-
 pere, tum in *cibis* apud tenuioris
 fortunae homines, tum in *medici-*
na. Nam *cibus* aqua, in qua no-
 ctua lauit, perfusus gallinarum pitui-
 tam pellit. Sanguis inter psilothra
 numeratur, iecur parodides sanat.
 Anginis cerebro succurritur. Ebrio-
 sis oua per triduum in uino data
 taedium eius adducunt.

Praefagia si respicias, si nemore *Praef.*
 deserto frequentior in urbibus ad- *gium.*
 paruerit, sterilitatem, si uesperti-
 no crepusculo de suis lustris citius
 pro consuetudine egressa plurimum
 cucabauerit, pluuias, si *c* pluuias *c Arant.*
 durante cesauerit, polliceri creditur. *in phae-*
men.

NB. De noctuae genere exotico
 uide mantissam. N. 2.

CAPVT VI.

De Strige et Caprimulgo.

Descri- **STRIX** quatenam sit auium, non
prio. constare arbitratur *a* Plinius.
al. 11. H. Ouidius eam breui compendio de-
N. 6. 39. scripsit, dum scribit:

----- Strigum

Grande caput, stantes oculi, rostra
 apta ruinae,

Canities pennis, unguibus ha-
 mus inest.

Vbera eas infantium labris immul-
 gere, sanguinem in cunis noctu ex-
 ugere, imo et dilaniato unguibus
 corpore mortem adferre credidit
b Ouid. 6. superstitiosa *b* antiquitas. Isidorus
Fastor. *c* uero propriis pullis lacteum hu-
cl. 12. O- morem instillare eosque ultra mo-
rigin. c. 17 dum amare prodidit.

Vox ipsarum proprie stridor est *Vox.*
 Latinis. Omen semper triste ha-
 bebatur.

Aldrouandus *d* huc nocturnam *d l. 8. Or-*
 quandam *auem* refert, quae habe- *mitol. c.*
 bat caput magnum, rotundum,
 anteriore parte plumulis exiguis in
 orbem, uelut flammeum positis ex-
 ornatum. *Oculos* grandes cum iri-
 de dilute flaua ac pallente, pupil-
 las maximas et uehementer atras.
Rostrum corneum, fuscum. Pen-
 nas uniuersi corporis ferrugineas
 maculis fuscis in remigibus trans-
 uersim distinctas. *Caudam* palmo
 fere alis longiorem. *Crura* ad di-
 gitorum ungues usque instar pedis
 leporini pilosa. *Digitos* pedum bi-
 nos ante, totidem retro. Magni-
 tudine erat asionis. Dicebatur ca-
 prarum ubera exugere.

CA.

Nycticorax.

Nachttrab.

Tab. XX.

Caprimulgus.
nachttrab. Pfaff.
alias. geizmelker

Caprimulgus. alius.

Vespertilio.

Vespertilio.

Speckmause. fledermaus.

Junge Fledermäuse.

Vespertilio. lactans

Fledermaus. mit den Jungen.

Vespertilio.

Fledermaus.

Plin. l.
o. H.N.
17.
Vju.

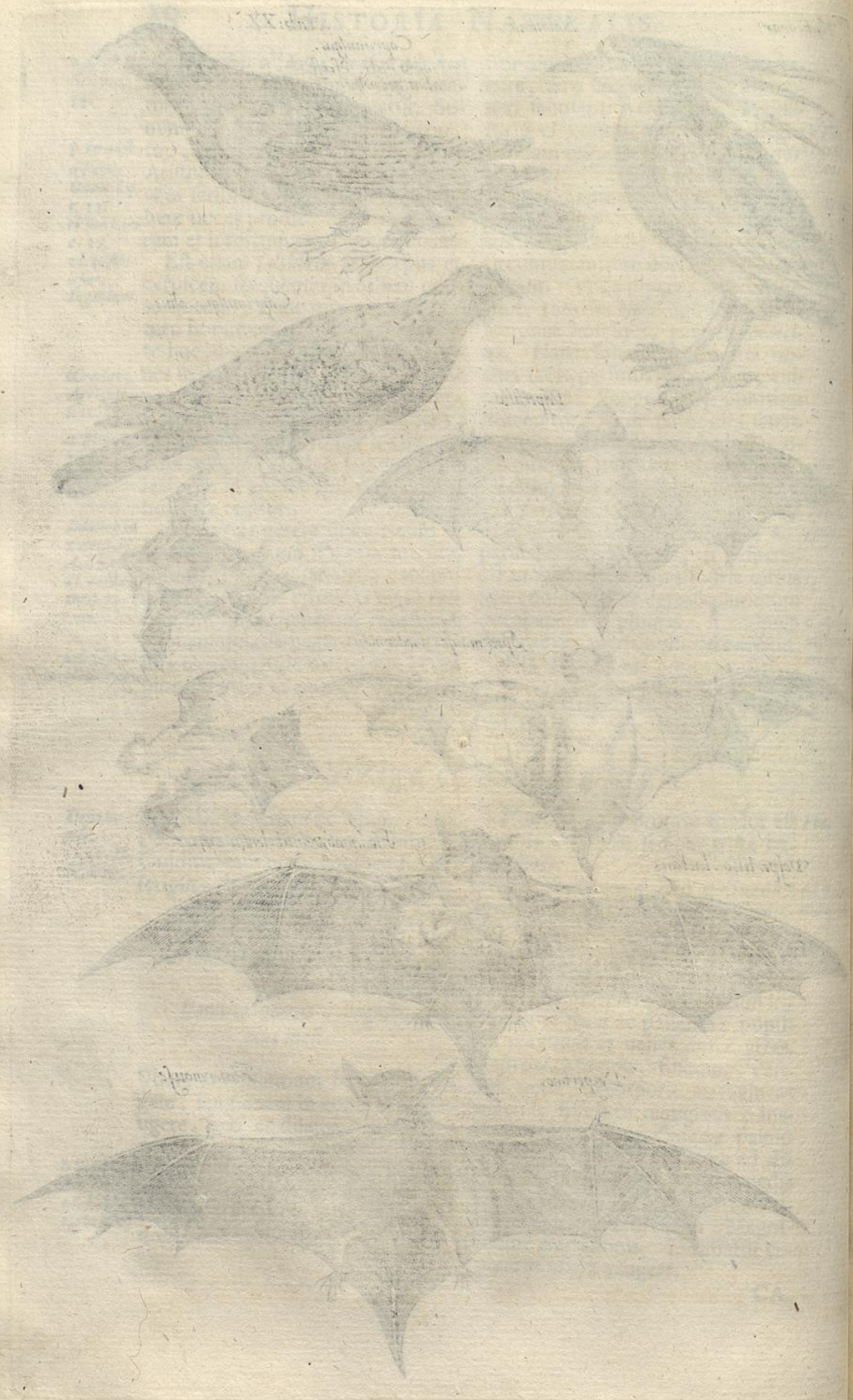
rasa.
um.

Arauc.
pharm.
enii.

ix.

8. Or.
bol. 6.8

XX. STORIA NATURALIS

Defc
pio.

e Ar
Al. 9
fl. 10
N. c.

Defc
pio.

al. 4.
partib
nim. c.
bl. 7.
intra
c. 16.

† Stra
l. 15.

* Lin
Hist. c.
* Gomp
Hist. c.

el. 9.
nihil.

Descri-
ptio.

Arist. H.
A. 9. c. 30
fl. 10. H.
N. c. 40.

CAPRIMVLGVS et si specie a reliquis multum differat, nocturnis tamen ratione uisus ad censetur. Graecis ἀγροθήλης παρὰ τὸ ἵξ ἀγρὸς τὴν λακύναι, quod capras fugat, dicitur. Magnitudine est paulo maior, quam merula, minor, quam cuculus seu, ut Plinius, f grandioris merulae aspectu. Cuius iconem Aldrouandus exhibet, erat cuculo ita similis, ut, nisi inusitata pedum crurumque exilitas et breuitas cum diuersa constructione obstitisset, is idem esse crederetur. *Caput* habebat uertice longo et compresso, *Oculos* grandes, iridem et pupillam nigerimas. *Rostrum* uix pasferino maius, modicum aduncum plumulis tanquam pilis quibusdam superne ad nares et inferne sub mento

ornatum etc. Quam Gesnerus exhibet, rostrum habebat aduncum et tibiae plumis obuestitas.

Degit in montibus circa mare in primis in Creta propter uiciniam stabulorum, quibus caprae includuntur. Intraunt namque isti fures nocturni pastorum stabula caprarumque uberibus aduolant propter suetum lactis, qua iniuria uber emoritur, caprae, quas ita muldere, caecitate percutiuntur. Adeo terribilem clamorem habent, ut etiam audientibus pauorem incutiant. Duo aut tria cum plurima oua pariunt. De uisu ita Aristoteles: ἐστὶ ἐκ ὀφθαλμοῦ τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ τῆς νυκτὸς βλέπει. Parum acute interdum uidet, sed noctu perspicax est.

Locus.
Arist. H. c.

Arist. H. c.

TITVLVS VIII.

De Carniuoris Mediae Naturae.

CAPVT PRIMVM.

De Vespertilione.

Descri-
ptio.

al. 4. de
partib. A.
nim. c. 13.
bl. 7. Sa-
turnal.
c. 16.

† Strabo.
l. 15.

* Linus
Hist. c. 10.
* Gomara
Hist. c. 61.

Vespertilo LXX. νυκτερίς, Hesy- chio et Phauorino φάλη, Philo- νυκταλάς et Φιλέσπερος, Victorino auis forex, Vallae semimus, Platoni in aenigmate auis non auis dicitur. τοῖς πτηνοῖς καὶ περὶ οἷς ἐπαμφοτέρωθεν καὶ διὰ τὸ ἀμφοτέρωθεν τε καὶ ἐδωτέρωθεν μετέ- χαι bene scripsit a Philosophus, male b Macrobius, quatuor pedibus ingredi et inter quadrupedes referendum, ut inferius patebit. Color nonnullis fuluus, aliis niger, subalbus, cinereus. *Magnitudo* diuersa. Maiores † in urbe Assyriae Borsippa, quam alibi, in nouo orbe columbas adaequant, in Brasilia * monedulas, circa Vrabam * turtures, in Orientali India, si Pompilio Azalio credendum, tanti, ut illas transeuntes alarum uerbere prosternant, multos etiam occidant. *Caput* quibusdam murinum est, caninum aliis. *Rostrum* a caeteris auibus diuersum. *Nares* uituli instar. *Dentes* XXXIV, in mandibula inferiore octodecim, sedecim in superiore Bellonius obseruauit, uiginti quatuor in singulis mandibulis duodenos eosque fer- ratos, teretes et longiusculos c Al-

drouandus utrinque in superiore mandibula senos, in inferiore septenos, quorum anteriores caeteris longiores, omnes ualde albi, Clusius. *Maxillas* intus et foris pilis oblongus, niger obuestit. *Auriculas* interdum binas, quaternas interdum habet, similitudo eis asininarum et superiores quadruplo sunt inferioribus maiores. *Mamillae* soli uolucrum datae sunt, lacte sola nutrit ubera d d Plin. l. 10 admouens. *Alas*, quae † pellitae, ex- H. N. c. 61 angues quidam dixere. Ab armis in- † Strabo l. 15. cipiunt et per latera per axillas continuo ductu ad crura usque feruntur eaque circumambiunt. Quatuor hae flexus, plicas seu articulationes habent, quibus alas inter uolandum dilatant et contrahunt, medius superiorum, (cubitos Albertus nominat) quique in plures alios deorsum flexus diuariantur. *Digituli* singuli unguiculis hamatis instructi, quibus parietibus se adfigunt, adnectuntur. In supremis alis rudimenta quaedam bta- chiorum nervosa adparent, quae in uncum desinunt. *Pedes* illi bini in quinos digitos dissecti et unguiculis

G

culis